ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la proiectul Legii pentru modificarea şi completarea Legii nr.26/1994 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române

Analizând proiectul **Legii pentru modificarea şi completarea Legii nr.26/1994 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române,** transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.166 din 23 septembrie 1999,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observaţii şi propuneri :

1. Proiectul are ca obiect modificarea şi completarea Legii nr.26/1994 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române. Prin prevederile sale, proiectul reuşeşte să asigure Poliţiei Române un cadru legislativ, principial şi funcţional, menit să-i potenţeze din punct de vedere operativ eficienţa. De asemenea, reţin atenţia dispoziţiile din proiect care extind coordonatele democratice ale activităţii Poliţiei, tind la o mai amplă angrenare a poliţiştilor în soluţionarea problemelor criminalităţii, ale ordinii şi liniştii publice a comunităţii şi care îi conferă din ce în ce mai mult un statut de instituţie civilă a statului de drept. Din acest ultim punct de vedere, instituţionalizarea noilor organisme, cum sunt Autoritatea poliţienească, Asociaţia Naţională a Poliţiştilor şi Consiliul Consultativ superior de pe lângă Inspectoratul General al Poliţiei pot contribui la optimizarea activităţii de ansamblu a Poliţiei Române.

Prin conţinutul său, proiectul se înscrie în cadrul legilor organice, potrivit art.117 alin.3 din Constituţie.

2. Următoarele probleme ar trebui reexaminate în vederea stabilirii celor mai bune soluţii şi asigurării concordanţei depline a unor dispoziţii din proiect cu prevederile legii penale.

a) Alineatul 2 din art.7[1] (pct.8) se referă la dispoziţiile şefilor ierarhici din structurile Poliţiei privind soluţionarea cauzelor penale.

Această prevedere este în dezacord cu normele procedurale potrivit cărora, în cercetarea cauzelor penale sunt implicate **numai organele de cercetare** din cadrul Poliției care își desfășoară activitatea potrivit Codului de procedură penală. Acestora pot să le dea dispoziții obligatorii privind soluționarea cauzelor penale **numai procurorul care exercită supravegherea cercetării penale.**

Prin urmare, organul de cercetare **nu poate avea o dublă subordonare operativă**, deoarece aceasta ar implica o procedură de soluționare a dispozițiilor eventual contradictorii și obligatorii ce ar putea fi transmise în același dosar de cercetare de către cele două autorități. Precizarea că dispozițiile șefilor ierarhici din structurile Poliției nu pot contraveni celor stabilite de magistrat nu rezolvă problema, deoarece **nu există o simultaneitate** a celor două categorii de dispoziții obligatorii. Or, dacă dispozițiile șefilor ierarhici sunt anterioare celor ale magistratului, șefii ierarhici nu pot anticipa că dispozițiile vor contraveni sau nu celor ale magistratului, iar dacă intervin după cele ale magistratului, ele sunt irelevante chiar dacă nu contravin celor dispuse de acesta din urmă.

În viitor s-ar putea ca astfel de dispoziții să dea (dacă propunerea cuprinsă în proiectul de modificare și completare a Codului de procedură penală ar fi adoptată) și **judecătorul cu atribuții de urmărire penală**, ceea ce ar însemna că organul de cercetare penală al poliției ar avea **o triplă subordonare operativă**, fapt de natură a adânci disfuncțiile semnalate mai sus.

b) Alineatul 3 din art.7[1] vorbește de o metodologie ce ar urma să fie stabilită prin ordin comun al ministrului de interne și Procurorului General al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, privind trecerea unor dosare penale cu autori neidentificați **în evidența pasivă**. Credem că legea n-ar trebui să instituie o astfel de "evidență pasivă". În principiu, nu există dosare (nu **cauze**, cum se arată în proiect) penale cu **autori necunoscuți**, ci numai cu autori **încă** necunoscuți, dosarele urmând să figureze pe rolul urmăririi penale într-o **evidență activă continuă**, până la împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea cercetată. În esență, legea nu poate reglementa abandonarea de către organele de cercetare penală a luptei împotriva infractorului și a infracțiunii.

c) Articolul 23[1] din proiect (pct.25) se referă la **informatori și polițiști** care acționează **sub identitate acoperită** (alin.1) și la înființarea unor **persoane juridice** prin ordin al ministrului de interne și cu avizul Procurorului General al Parchetului de pe lângă Curtea

Supremă de Justiție (probabil la aceasta se referă denumirea de Procuror General folosită neadecvat în text) (alin.2).

Implicațiile sociale ale unor asemenea dispoziții, consacrate la nivelul unei legi, pot fi importante şi previzibile. Desigur, polițiile lucrează cu informatori, dar aceasta ar trebui să facă parte dintr-o metodologie internă aplicabilă unor cazuri restrânse, fără a induce în mediul social convingerea că fiecare român (sau doi, sau 5, sau 500) se află oricând sub supravegherea unui informator al poliției. Ar fi desigur un semnal că viața cetățenilor țării se află sub controlul ocult al poliției, ceea ce nu i-ar asigura un cadru democratic normal.

Referirea la **polițişti sub acoperire** (cu identitate acoperită) apare ca o extindere a mecanismului ce urmează a fi prevăzut de Codul de procedură penală pentru organele de urmărire penală, **nu pentru toți polițiștii**, şi numai în cazuri cu totul speciale, **în nici un caz pentru asigurarea ordinii şi liniştii publice**. Dimpotrivă, pentru acest scop ar fi nevoie de polițişti în uniformă, cunoscuți ca atare, simpla lor prezență în post fix sau în patrulare exercitând o influență benefică asupra comportamentului individual al cetățenilor şi, implicit, asupra ordinii şi liniştii publice.

Problema **persoanei juridice,** care nu se înființează potrivit reglementărilor din legea cadru, va determina în mediile comerciale şi de afaceri o reacție cu urmări greu de prevăzut. În orice caz, se poate spune de pe acum că procedura tranzacțiilor între persoane juridice legale va impune în practică obligația pentru partenerii de afaceri de a face reciproc dovada că firma lor nu este o persoană juridică **fictivă, în slujba poliției.** Este desigur o procedură de care viața social-economică încă în tranziție nu pare a avea nevoie.

3. În ce priveşte redactarea, semnalăm că modificarea şi completarea art.15 alin.1, prezentând o anumită complexitate, propunem ca pct.16 din proiect să vizeze modificarea întregului alineat 1 al art.15, cu redarea integrală atât a textelor nemodificate cât şi a celor modificate sau nou introduse, partea introductivă a punctului putând fi reformulată astfel:

"16. Alineatul 1 al art.15 va avea următorul cuprins:".

PREŞEDINTE

Valer DORNEANU

București
Nr. 1015/29.09.1999